

Una nova antologia intenta reintroduir entre els lectors la màgia verbal del costumista Emili Vilanova

L'industrial Rafael Puget (1873-1945), el *Senyor de Barcelona*, va dir a Josep Pla que tenia un record gratíssim d'Emili Vilanova (1840-1905), "el gran escriptor de costums barcelonins". El veia exquisit, amb una rara i admirable incapacitat total per la retòrica.

L'escultor Manolo Hugué (1872-1945) també va declarar a Josep Pla un sentiment similar: "Escrivia coses excel·lents, fresques i saboroses".

Els historiadors de la literatura catalana l'han entronitzat per partida doble: com a primer humorista de la Renaixença (Joan Ruiz i Calonja) i com el gran costumista del segle XIX (Enric Cassany), l'època més gloriosa del costumisme català.

Al seu temps, i amb l'ajut de monòlegs teatrals i sainets, va ser molt popular. I també amb l'ajut de la premsa més literària, on publicava les seves narracions abans de ser aplegades en volum, algunes de les quals eren posteriorment reproduïdes en periòdics d'abast comarcal.

Les generacions que van tenir la sort d'accedir als seus escrits, reeditats tots ells immediatament després de la seva

Monument a l'escriptor Emili Vilanova, de Josep Salvany, erigit al parc de la Ciutadella, de Barcelona.

mort, van quedar meravellats de la seva imaginativa prosa, una llengua que va més enllà del mimetisme oral, del col·loquialisme antropològic, i per molt rica que sigui en expressions populars sempre es troba subjecta a les estratègies narratives. Ho mostren Puget i

Manolo, però ho va mostrar, sobretot, Josep Carner, que, un any després de la mort de l'escriptor, va llegir una sèrie de nou sonets en la seva lloança, en un acte celebrat a l'Ateneu Barcelonès.

Ho recorda ara Enric Cassany en el pròleg d'una nova antologia de relats de l'escriptor, publicada a Proa, *Escenes barcelonines*, i que hauria de servir per reintroduir la màgia verbal d'Emili Vilanova entre nosaltres. El títol coincideix amb un dels volums preparats per l'escriptor, però l'antologia selecciona trenta-cinc textos de tots els seus llibres, des de *Del meu tros*, del 1879, fins a *Últims quadros*, editat el 1906, pòstumament.

No costa de veure, diu Cassany, per què Carner i la seva generació van honorar l'art del vell costumista: perquè era net de vulgaritat, fet de simpatia i idealisme. I perquè la seva prosa, desimbolta i íntimament elegant, com la d'un clàssic, va poder servir de model, recorda el filòleg.

L'antologia, indica Cassany, prova de donar la imatge més completa i rica possible d'Emili Vilanova com a escriptor barceloní, intèrpret d'un món i d'una idiosincràsia.

LES NOTES DE VÍCTOR RIPOLL

■ Brasa rogenca!

Salvador Oliva (*Venus i Adonis*, Ara Llibres, Fundació Pere Coromines) fa **Shakespeare barroer** en fer-li parlar d'una "brasa rogenca": es veu que n'hi ha que no té aquest color. L'autor anglès parla de carbó encès ("coals of glowing fire") per comparar-ho amb la "roja i roenta" Venus ("she red and hot"), com tradueix Morera. I també François Giezot: "elle est brûlante

et enflammée comme un charbon ardent". La rogenca és Venus –i també Adonis, però ell, de vergonya ("he red for shame").

■ Cara i creu

Pilar Godayol diu en l'estudi *Tres escriptores censurades*. Simone de Beauvoir, Betty Friedan & Mary McCarthy (Punctum) que l'editorial AC, dirigida per Armand Carabén, va ser absorbida per l'editorial

Aymà. Ho va ser per **Edicions**

62. L'editorial AC es va donar a conèixer amb la col·lecció "Cara i Creu", on va publicar nou títols, entre el 1964 i el 1968, tres d'ells de Joan Fuster. Però a partir del número 10, *Les dones i els dies*, de Gabriel Ferrater, se'n va fer càrrec Edicions 62, que la va mantenir fins al 1994. El darrer títol va ser *Mesures, alarmes i prodigis*, de Pere Calders.

■ Cama postissa

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Valentí Castanys i Borràs (Barcelona, 1898-1963) estrena el 1925 la comèdia *El comte Mitjacama*. L'obra es titula *El comte Mitjacana*.

■ Injecció limitada

El DIEC2 ignora que el verb *injectar* es pot aplicar en la frase "injectar diners".